

Saarna Ähtärin kirkossa

15.7.2018

Lassi Pappinen

Kirkastussunnuntai – 8. sunnuntai helluntaista

Evankeliumi

Luuk. 9: 28-36

Noin viikon kuluttua siitä, kun Jeesus oli tämän puhunut, hän otti mukaansa Pietarin, Johanneksen ja Jaakobin ja nousi vuorelle rukoilemaan. Hänen rukoillessaan hänen kasvonsa muuttuivat ja hänen vaatteensa sädehtivät kirkkaan valkoisina. Samassa siinä oli kaksi miestä, Mooses ja Elia, keskustelemassa hänen kanssaan. He ilmestyivät taivaallisessa kirkkaudessa ja puhuivat Jeesuksen poislähdöstä, joka oli toteutuva Jerusalemissa.

Pietari ja hänen kanssaan olevat opetuslapset olivat vaipuneet syvään uneen. Havahtuessaan he näkivät Jeesuksen kirkkaudessaan ja ne kaksi miestä, jotka olivat hänen kanssaan. Kun nämä olivat lähtemässä Jeesuksen luota, Pietari sanoi: "Opettaja, on hyvä, että me olemme täällä. Me teemme kolme majaa: sinulle ja Moosekselle ja Elialle." Mutta hän ei tiennyt mitä sanoi.

Pietarin puhuessa tuli pilvi ja peitti paikan varjoonsa. Opetuslapset pelästyivät, kun näkivät miesten peittyneen pilveen. Pilvestä kuului ääni: "Tämä on minun Poikani, minun valittuni, kuulkaa häntä!" Äänen vaiettua opetuslapset näkivät Jeesuksen olevan yksin. He pysyivät vaihi kaikesta kokemastaan eivätkä vielä silloin kertoneet siitä kenellekään.

Saarna

Jokainen ihminen tarvitsee silloin tällöin omaa rauhaa. Joku saattaa löytää oman rauhansa metsän huminasta, toisen hiljaisuuden kirkko löytyy peilityneltä järveltä uistinta vetäessä. Joitakin houkuttelee vetäytyä kesämökin rauhaan, kun taas jotkut rauhoittuvat jo ollessaan yksin tien päällä. Rauhoittumisen ja hiljentymisen paikkoja on yhtä monta kuin meitä ihmisiäkin. Monet toisaalta jakavat yhteisen kokemuksen kirkkojen, kappeliin ja hautausmaiden rauhasta ja hiljaisuudesta. Maailman metelistä vetäytyminen tekee silloin tällöin hyvää jokaiselle. Hiljaisuudesta löytyy aina myös pyhän ulottuvuus. Usein Jumala puhuttelee meitä silloin, kun meteli ympäriltä laantuu ja me itsekin maltamme vaieta.

Julkisen toimintansa aikana Jeesus ei ollut saada hetken rauhaa. Tieto hänen tunnusteoistaan oli ehtinyt levitä laajalle. Niinpä häntä ympäröi seuraajien ja avunpyytäjien valtava joukko, minne tahansa hän menikin. Jopa silloin kun Jeesus olisi halunnut vetäytyä omaan rauhaansa, häntä piirittivät kansanjoukot. Evankeliumit kertovat Jeesuksen saarnanneen autiomaassa valtaville joukoille. Betsaidan kaupungin lähistöllä oli Jeesusta ollut kuulemassa viisituhatta miestä, joilla oli mukanaan lisäksi naisia ja lapsia. Kuvitelkaapa kaikki Ähtäriläiset samalle pellolle yhtä miestä tapaamaan!

Tässä valossa ei ole lainkaan tavatonta, että rukoillakseen Jeesuksen oli lähdeävä hankalakulkuiseen maastoon, minne väkijoukot eivät häntä seuranneet. Kiipeäminen vuorelle oli Jeesukselle yksi harvoista mahdollisuuksista päästä hetkeksi pois maailman metelistä ja muiden ulottuvilta. Myös Jeesukselle hiljaisuuteen pääseminen merkitsi Jumalan kohtaamista. Jumalan kohtaamisen paikkoihin aukeaa tämän päivän evankeliumitekstistä kolme näkökulmaa.

Yksi. Vuorelle nouseminen ei ollut sattuma. Jeesus ei kiivennyt vuorelle vain pakoillakseen väkijoukkoja, sillä vuori on jo Vanhassa testamentissa ollut erityinen Jumalan kohtaamisen paikka. Jos olet käynyt lapissa tai vaellellut Euroopan vuoristoalueilla, tunnistat varmasti sen erityisen tunnelman, joka tunturin tai vuoren huipulla vallitsee. Karunkauniin luonnon ympärillä on tilaa ja aikaa hiljaisuudelle, jähka hengitys tasaantuu kiipeämisen jäljiltä. Muinaisissa kulttuureissa esimerkiksi Väli-Amerikassa korkeimmat rakennukset ja temppelit olivat omistettuja jumalille ja hallitsijalle, joka toimi näiden nimissä. Niin ikään juutalaisessa perinteessä oli luontevaa ajatella taivaaseen kurottavien vuorten yltävän lähimmäksi Jumalaa. Profeetta Jesaja kirjoittaa: *"Näin sanoo Herra: Taivas on minun valtaistuimeni, maa on koroke minun jalkojeni alla."* Myös meidän kirkkomme kohoavat vanhastaan kohti korkeuksia kylän korkeimmalla kohdalla.

Jeesuksen ajan juutalainen ei kiipeillyt vuorilla virkistysmielessä, vaan koki vuoren juurella lain antamisesta juontuvaa pelonsekaista kunnioitusta. Toinen Mooseksen kirja nimittäin kertoo, kuinka Jumala ilmestyi Moosekselle Siinainvuorella ja antoi käskynsä Israelin kansalle. Jeesuksen opetuslapset tunsivat tämän kertomuksen, joten Pietarille oli luontevaa tunnistaa miehet, jotka keskustelivat Jeesuksen kanssa. Laintaulujen tuojana Mooses edusti Jumalan antamaa lakia, kun taas Elia kuului Vanhan testamentin profeettoihin, jotka olivat toimineet Jumalan sanansaattajina varoittaessaan Israelin ja Juudan kansoja sortumasta epäjumalanpalvelukseen. Sekä Mooses että Elia olivat itsekin kohdanneet Jumalan vuorella: Mooses Siinainvuorella ja Elia taas Horebilla, jossa Jumala antoi tälle ohjeita

epäjumalanpalvelijoiden karkottamiseksi. Tällä kertaa Mooses ja Elia ilmaantuivat vuorelle tunnustamaan Jeesuksen odotetuksi messiaaksi yhdessä Isä Jumalan kanssa.

Kaksi. Opetuslapset haluavat sitoa Jumalan kirkkauden maalliseen. Pietari tarjoutui rakentamaan miehille majat, joihin asettua. He olisivat halunneet Jumalan kirkkauden jäävän maallisiin majoihin, käsin kosketeltavaksi, kuten Israelin kansa oli tehnyt erämaavaelluksensa aikana. Juutalaisillehan kaikkein pyhin oli konkreettinen paikka, aluksi telttakylässä sijainnut pyhäkkötelttä ja sittemmin Jerusalemin tarunhoitoisen temppelin keskipiste. Kaikkein pyhimässä säilytettiin Liiton arkkia, joka sulki sisäänsä Mooseksen laintaulut.

Opetuslasten tarjous osoittaa, etteivät he olleet vielä käsittäneet, mitä Kirkastusvuoren tapahtumat merkitsivät. Pietari kumppaneineen kenties oletti, että Jumalan ja ihmisten välisen vuorovaikutuksen hedelmät voitaisiin myös vastaisuudessa säilöä ihmisten rakentamissa telttamajoissa. Toisin kuitenkin kävi. Päivän lukukappaleissa kuulumme Mooseksen kasvojen säteilleen tämän kohdattua Jumalan Siinainvuorella. Tämä säteily oli lain julistamisen viran katoavaa säteilyä, kuten Paavali toisessa korinttilaiskirjeessään kirjoittaa. Kirkastusvuorella ei enää ollut kyseessä lain viran säteily, sillä Jumalan ääni todistaa uuden liiton solmimisesta. Jeesuksessa lihaksi tullut Jumalan sana ei enää julistanut lakia, vaan armon ja rakkauden evankeliumia. Paavalin sanoin: *"Sen kirkkaus on niin ylivoimainen, että sen rinnalla himmenee se, mikä ennen säteili kirkkaana."* Evankeliumia ei ole tarkoitettu kätkeväksi tavallisten ihmisten ulottuviin, vaan sen täytyy kuulua koko maailmaan. Tämän takia kirkastusvuorella ei ole sijaa pienille telttamajoille, eikä Jumalan kunniaa voida vangita ihmisten rakentamien seinien sisälle.

Kolme. Jumala verhoaa itsensä pilveen. Kuten vuorikin, myös pilvi on toiminut Vanhassa testamentissa merkinä Jumalan läsnäolosta. Koska Jumalan kirkkaus ylittää inhimillisen ymmärryksen, Hän on kätkeytynyt pilven taakse kohdatessaan ihmisiä. Pilvi johdatti Israelin kansaa autiomaavaelluksen vuosina. Pilveen peittyi myös Siinainvuori silloin, kun Mooses kiipesi kohtaamaan Jumalan. Vanhan liiton hurja ja pelottava Jumala jylisi pilven takaa, ja Israelin kansa pelkäsi. Sen sijaan kirkastusvuorella Jumala vahvisti Jeesuksen omaksi pojakseen ja sanansaattajakseen, kuten oli tehnyt jo aiemmin Jeesuksen kasteella. Meille ihmisille tämä tarkoittaa uutta aikaa Jumalan kohtaamisessa. Jeesuksessa Jumalan sana sai uuden muodon, opettajan ja parantajan, toisten palvelijan muodon. Filippiläiskirjeestä voimme lukea, että Jeesus *"ei pitänyt kiinni oikeudestaan olla Jumalan vertainen vaan luopui omastaan. Hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi."*

Jumala omaksui uuden äänen Jeesuksessa. Hän ei enää sanele lakia, vaan pelastusta. Tämä on Paavalin mainitsema Hengen julistusvirka. Jeesus ei ollut juutalaisten odottama sotapäällikkö, vaan rakkauden ilosanoman julistaja. Kirkastusvuorella saa merkityksen myös Jeesusta Jerusalemissa odottava kärsimystie. Vain kärsivä ja hylätyksi tuleva Jumala voi voittaa kuoleman vallan. Toisin kuin lainaulujen katoava hohde, Jeesuksen kunnia on pysyvää. Mikä voisikaan olla siitä varmempi merkki kuin Poikansa kirkkaudesta todistava Isä Jumala? Aamen.